

af Love. Jeg skal dertil udtale, at de Forslag, som jeg har haft den Ære at stille her i Tinget, have ikke været mine private Forslag, men have været et Udtryk for den Del af Tinget, som i hvert Tilfælde hidtil har været det ledende Mindretal, og jeg skal i den Henseende gøre det ærede Medlem opmærksom paa, at der dog er nogen Forskel med Hensyn til Benyttelsen af det saakaldte private Initiativ. At det relative Flertal her i Tinget under de bestaaende politiske Forhold, hvorunder vi leve, har maattet være henvist til at benytte Folketingets Initiativ i et noget større Omfang, end ellers vilde være rimeligt, tror jeg ikke, nogen i og for sig kan undre sig over og heller ikke forarges over. Den Politik, som vi have ført siden 1890, har vedtendt sig at have det til sit Formaal at søge at oparbejde den Indflydelse, som Folketinget øjensynlig paa dette Tidspunkt havde mistet; da det nemlig var naaet dertil, at i samme Grad som Folketinget modsatte sig den ene eller den anden Foranstaltning, i samme Grad florerede den bedre. Jeg synes derfor nok, at Folketingets Indflydelse var kommen ned paa et saadant Minimum, paa et saalavt Trin, at alle Folketingets Medlemmer maatte være noget interesserede i, at i alt Fald denne Indflydelse kunde oparbejdes paa ny; vi have vedtendt os, at dette har været vor Opgave. Jeg tror virkelig, at man ikke ganske uden Grund kan sige, at dette Formaal dog i nogen Grad er lykkedes. At det har maattet ske — jeg gentager det — med noget mere Benyttelse af det private Initiativ, eller jeg vil hellere kalde det Folketingets Initiativ, end der under almindelige normale Forhold vilde finde Sted, kan heller ikke undre nogen. Men paa den anden Side ved jeg meget vel, at det private Initiativ kan misbruges. Jeg vil dertil føje, at der er nogen Forskel mellem det, jeg kalder Folketingets Initiativ, og saa det rent personlige Initiativ, og det forekommer mig, at det ærede Medlems Udtalelser her i Gaar egentlig gave en ret ejendommelig Illustration til hans Anse over Folketingets Initiativ eller det private Initiativ i Folketinget. Thi alle ville dog vist indrømme, at har nogen benyttet det rent personlige Initiativ i et Omfang — jeg ved ikke, om hans Partifæller have sat Pris derpaa, det skal jeg lade være usagt — som var vel egnet til at forstyrre de Planer, som ellers kunde tænkes at have været knyttede til det foreliggende Lovforslag, saa er det det ærede Medlem fra Storeheddinge; dette forekommer mig ret indlysende. Jeg beder derfor det ærede Medlem gøre

en lille Smule Forskel mellem Anvendelsen af det rent personlige Initiativ og det, som den hele politiske Stilling har ført med sig som en uundgaaelig Nødvendighed. For øvrigt kan jeg ikke nægte, at baade det ærede Medlems Udtalelser, og jeg vil sige, selve Regeringsforslaget og Udtalelser fra flere Sider have gjort det Indtryk paa mig, at vi ved denne Sag bevæge os i høj Grad paa de akademiske Forhandlingers Stade. Naar man ser Anskuelserne sværme ud i den Grad, at Folk finde Anledning til den ene efter den anden at udbille, hver sin ejendommelige personlige Anskuelse; hvis jeg maatte raade, skulde det være saadan og saadan — da ere vi meget langt fra et positivt Lovgivningsarbejde. Jeg tror derfor ogsaa, at Tiden ikke er moden til, at vi i dette Øjeblik kunne vente et Resultat ud af de Forsøg, som her blive gjorte; dertil maa alle først vide ganske anderledes at kunne begrænse deres Ønsker og Tilbøjeligheder inden for de Rammer, som Muligheden overhovedet foreskriver os.

Det ærede Medlem sluttede med nogle storpolitiske Betragtninger. Jeg har aldrig egentlig sværmet derfor, men jeg kan ikke undlade at føje et Par Bemærkninger dertil. Det ærede Medlem sagde, at dersom vi ikke i Aar opnaa det meget omtalte storpolitiske Forlig, er der ingen Udsigt til, at det naas i en nær Fremtid, saa vil den Forhandling, vi have ført siden 1890, have gjort Fiasko. Denne Opfattelse er mig ikke ny; jeg har hørt den fra forskellige Sider, og den overraster mig derfor heller ikke. Jeg vil sige, at ærede Medlemmer kunde have Ret i denne Opfattelse, dersom Forhandlingen i 1890 var indledet med det Program inarest muligt at hidstafte denne konstitutionelle Ordning. Det har den ikke været; men det er en Selvfølge, at det maatte være denne Politik som enhver anden fornuftig grundlovmæssig Politiks Opgave at naa saa tidlig som muligt til at faa grundlovmæssige Tilstande genoprettede i vort Land. Men særlig den Politikk, som vi have ført fra 1890, har ikke forkyndt dette som sit umiddelbare og hurtig naaede Program; for saa vidt kan jeg altsaa ikke indrømme, at saafremt det ikke maatte lykkes — hvorom jeg intet skal udtale — at faa en Forstaaelse i Stand i Aar, denne Politik da har gjort Fiasko. Tværtimod har det ærede Medlem fra Storeheddinge ved sin Udtalelse i Gaar givet et Vidnesbyrd — som jeg takker det ærede Medlem for, og som jeg fuldt ud tager til Indtægt — om, at denne Politikk sandelig ikke har gjort Fiasko. Og det er